

بانویی که به شفاعتش شیعیان وارد بهشت می‌شوند

امام صادق(ع) فرموده اند: بانویی از فرزندان من در قم از دنیا می‌رود که اسمش فاطمه دختر موسی است و به شفاعت او همه شیعیان من وارد بهشت می‌شوند.

امام صادق(ع) فرموده اند: بانویی از فرزندان من در قم از دنیا می‌رود که اسمش فاطمه دختر موسی است و به شفاعت او همه شیعیان من وارد بهشت می‌شوند.

به گزارش خبرنگار مهر، اول ذی القعدة ولادت بانوی بزرگواری از خاندان عصمت و طهارت است. همان که حضرت رضا(ع) او را به معصومه ملقب فرمود و پاداش زیارتش را برابر با بهشت خواند. در گفتگو با دو تن از کارشناسان دینی به بررسی ویژگی‌های این بانوی بزرگ اسلام پرداخته ایم که در ادامه می‌خوانید:

حجت الاسلام والمسلمین یوسف ربیعی، کارشناس مسائل مذهبی در توضیح این عبارت زیارتنامه حضرت معصومه(س) که می‌فرماید: «فإن لك عند الله شأن من شأن»؛ گفت: شأن به معنی جایگاه است. خطاب به حضرت معصومه عرض می‌کنیم یا فاطمه اشفعی لی فی الجنة یعنی مرا در بهشت شفاعت کن. ظاهر کلام این را می‌رساند که حضرت معصومه مقامی دارد که در بهشت هم حق شفاعت دارد. لذا یکی از وجوه این شأن می‌تواند موضوع شفاعت باشد که نشان دهنده آن جایگاه والاست. معمولا در روایت وقتی مطلبی سر بسته بیان می‌شود نشان دهنده عمق مطلب و اهمیت آن است. بعنوان مثال در قرآن آمده است که «فاوحی الیه ما اوحی»؛ یعنی به او وحی کردیم آنچه وحی کردیم. ظاهرا وحی عظمتی داشته که گویا مطروف در طرف کلمات نمی‌گنجد.

وی در ادامه در پاسخ به پرسشی مبنی بر اینکه زیارتنامه حضرت معصومه(س) توسط امام معصوم صادر شده است پس چگونه عبارت «اشفعی لی فی الجنة» قابل تحلیل است؟ گفت: امام معصوم به ما یاد می‌دهد که چطور زیارت کنیم. در مورد امیرالمومنین(ع) روایت داریم که وقتی بعضی صحابه، ایشان را همراهی می‌کردند حضرت خطی را معین می‌کردند و می‌کردند و می‌فرمودند حق ندارید از این جلوتر بیایید! راوی می‌گوید من تنها صدای راز و نیاز حضرت را می‌شنیدم و عبارت «های ایشان را متوجه نمی‌شدم. اما وقتی چیزی مثل دعای کمیل خوانده شده طوری گفته می‌شود که برای ما نیز قابل استفاده باشد.

سه دلیل برای عصمت حضرت معصومه(س)

این کارشناس مذهبی در باب عصمت حضرت معصومه(س) خاطر نشان کرد: ما عصمت را در مورد چهارده معصوم و انبیا با توجه به مباحث کلامی و حکمت واجب می‌دانیم. علما می‌فرمایند اثبات شی نفی ماعدا نمی‌کند. یعنی اثبات مساله «ای به منزله»؛ نفی غیر از خود نمی‌باشد. به دلیل مسائل دینی و شرعی اثبات معصومیت اهل بیت لازم است. اما در مورد غیر ائمه لزومی برای اثبات عصمت وجود نداشته است اما حقیقت امر این است که در مورد بعضی از امامزادگان مثل وجود نازنین حضرت عباس(ع) و حضرت علی اکبر(ع) و حضرت معصومه(س) ما شواهد و قرآنی داریم که برای این بزرگواران عصمت را ثابت می‌کند. مثلا مرحوم مقرر در کتاب علی اکبر(ع) خود برای آن حضرت با توجه به آیاتی که امام حسین(ع) برای پدرقه حضرت علی اکبر خوانده از آن عصمت استشمام شده و ایشان قائل به عصمت ایشان بودند.

حجت الاسلام ربیعی گفت: در مورد حضرت معصومه(س) هم یکی از شواهدی که بعضی ارائه می‌دهند این است که معصوم را به غیر از معصوم نمی‌تواند دفن کند و در این مورد روایت است که برای دفن حضرت معصومه(س) امام رضا(ع) و امام جواد(ع) حضور یافتند. حتی در مورد کربلا این سوال وجود دارد که اگر معصوم باید به دست معصوم دفن شود پس در مورد دفن حضرت سیدالشهدا چطور این موضوع قابل توجیه است؟ ائمه جواب داده می‌شود که امام سجاد از زندان کوفه به معجزه و کرامت امامت به کربلا آمدند و با کمک بنی‌اسد ابدان مطهر شهدا را دفن کردند. بنابراین یکی از دلایل اینکه گفته می‌شود حضرت معصومه(س) دارای عصمت می‌باشد همین موضوع بوده است.

وی افزود: دلیل دوم این است که اسم حضرت معصومه(س) فاطمه است ولی ما در روایت امام رضا(ع) داریم که «مَنْ زَارَ الْمَعْصُومَةَ بِقَمٍ كَمَنْ زَارَنِي»؛ اینکه امام لقب معصومه به حضرت فاطمه بنت موسی بن جعفر(س) داده می‌شود و شاهد دیگری که برای عصمت ایشان عنوان می‌شود عدم ازدواج آن حضرت است که کفوی برای ایشان پیدا نشد و بخاطر همین او با کسی ازدواج نکرد چون کفوی نداشت.

جایگاه شهر قم در روایات چیست؟

این کارشناس دینی در مورد چرایی انتخاب شهر قم توسط حضرت معصومه و جایگاه آن در روایات افزود: شهر قم بنا بر روایت «عُشُّ آلِ مُحَمَّدٍ»؛ به معنی آشیانه آل محمد است. روایتی از امام صادق(ع) وجود دارد که می‌فرماید خدا حرمی دارد که مکه است، پیغمبر حرمی دارد که مدینه است، امیرالمومنین حرمی دارد که کوفه است و ما اهل بیت حرمی داریم که حرم ما شهر قم است.

وی ادامه داد: قم از قرن اول شیعه داشته است. در روایات داریم که سه در بهشت رو به قم باز می‌شود. لذا بخاطر اینکه قم مرکز تشیع بوده، حضرت معصومه(س) خودشان را به قم رساندند و مردم قم هم بسیار گرم از ایشان استقبال کردند و حتی بعد از سال‍ها در همین سالگرد ورود حضرت معصومه که ۲۳ ربیع الاول است مردم قم مسیر ورود ایشان را گلیاران می‌کنند. در روایات آخر الزمان داریم که علم از قم منتشر می‌شود، لذا می‌بینید الان همین‍گونه است و علمای بزرگ و همچنین امثال شیخ نمر و شیخ ابراهیم زکزاکی از قم نشو و نما پیدا کرده‍اند و همه مدیون شخص حضرت معصومه(س) هستند. علامه طباطبایی در ماه رمضان افطار خود را با بوسه به ضریح حضرت معصومه(س) باز می‌کرد و یا مرحوم ملاصدرا نقل می‌کند که هر موقع مسئله یا معضلی در فلسفه برای من پیش می‌آمد‍آمد به حرم حضرت معصومه می‌آمدم و دو رکعت نماز می‌خواندم و همان موقع مسئله حل می‌شد. آیت الله جوادی آملی نقلی به این مضمون دارند که وقتی در قم هستیم هم کلام از علوم در دهان ما جاری می‌شود و هم در تالیف بهتر عمل می‌کنیم و همینکه از قم فاصله می‌گیریم می‌بینیم که همه برکات از قم بوده است. لذا فهم ما از عظمت حضرت معصومه قاصر است.

جلال و جبروت قبر حضرت زهرا(س)

وی در پایان به نقل عجیبی از آیت الله مرعشی نجفی اشاره کرد که: ایشان چله گرفته بودند که قبر حضرت زهرا(س) را پیدا کنند اما پس از چهل روز در عالم رویا به ایشان گفتند که قبر حضرت زهرا(س) تا ظهور امام عصر(عج) بنا نیست که پیدا شود ولی اگر قرار بود قبر آن حضرت معلوم باشد همه آن جلال و جبروتی که خدا برای قبر حضرت فاطمه زهرا(س) می‌خواست قرار دهد همه در حرم حضرت معصومه(س) متجلی است.

امامزاده ای که توسط امام رضا ملقب به معصومه شد

حجت‍الاسلام وحید واحدجوان، مدرس حوزه و دانشگاه و مدیر عامل موسسه تاریخ تطبیقی در مورد حضرت معصومه(س) گفت: این بانوی با فضیلت از طرف امام رضا علیه السلام به معصومه لقب گرفت. علامه مجلسی می‌نویسد: امام‍رضا علیه السلام فرمود: «مَنْ رَأَى الْمَعْصُومَةَ يَقُمْ كَمَنْ رَأَى رَأْسَ رَاقٍ» هر کس معصومه را در قم زیارت کند، مانند کسی است که مرا زیارت کرده است. این بیان و لقب را نباید دست کم گرفت. عصمت مراتب دارد و حضرت فاطمه معصومه سلام الله علیها گرچه در مرتبه عصمت چهارده معصوم قرار ندارند ولی بسیار نزدیک به آن‍ها هستند که امام رضا علیه السلام چنین تعبیری کرده‍اند. و ریشه عصمت، معرفت است. باید بدانیم ایشان معرفت بسیار بالایی داشته‍اند که به این درجه رسیده‍اند.

وی ادامه داد: ایشان واقعا کریمه هستند. «کریم‍» به معنای موجود شریف و پر ارزش است. «راغب‍» در کتاب‍«مفردات‍» می‌گوید: «کریم‍» معمولا به امور نیک و پر ارزشی گفته می‌شود که بسیار قابل توجه است، بنابراین به نیکی‍های کوچک، کرم گفته نمی‌شود. لذا حضرت معصومه سلام الله علیها، شرافت بسیار بالا و نیکی‍ها و احسان‍های بسیار چشمگیری دارند.

وی افزود: ایشان در زبان علمای شیعه به «کریم‍» اهل‍بیت‍» یاد می‌شود و ظاهرا ریشه آن، رؤیای صادق مرحوم آیت‍الله‍«سید محمود مرعشی نجفی است که در آن رویا، امام‍صادق علیه السلام به آیت‍الله مرعشی نجفی - که با دعا و راز و نیاز تلاش می‌کرد تا قبر مطهر حضرت فاطمه زهرا سلام الله علیها را بیابد - فرمود: بر تو باد به کریمه اهل‍بیت و ایشان را به زیارت قبر فاطمه معصومه سلام الله علیها راهنمایی می‌کنند.

بانویی که به شفاعتش همه شیعیان وارد بهشت می شوند

این کارشناس دینی گفت: در مورد فضیلت‍های ایشان باید گفت امام صادق علیه السلام فرموده است: بانویی از فرزندان من در قم از دنیا می‌رود که اسمش فاطمه دختر موسی است و به شفاعت او همه شیعیان من وارد بهشت می‌شوند.

وی ادامه داد: دقت کنید که امام می‌فرماید، به شفاعت ایشان همه شیعیان من وارد بهشت می‌شوند. این نوع بیان، واقعا از فهم عقول عادی خارج است. پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و دیگر امامان علیهم‍السلام، قرآن کریم، علما، و شهدا هم شفاعت دارند و شفاعت می‌کنند. با این اوصاف باز امام صادق علیه السلام می‌فرماید به شفاعت حضرت فاطمه دختر موسی، شیعیان وارد بهشت می‌شوند. چه نکته‍ای در این بیان هست، باید تفکر و تدبر شود. ولی هر چه هست، فضیلت بالای آن حضرت را می‌رساند.

واحد جوان گفت: روزی عده ای از شیعیان وارد مدینه شدند و پرسش‍هایی داشتند که می‌خواستند از محضر امام کاظم علیه السلام بپرسند. امام در سفر بودند و آن‍ها پرسش‍های خود را نوشته به دودمان امامت تقدیم نمودند. چون عزم سفر کردند برای پاسخ پرسش‍های خود به منزل‍امام شرفیاب شدند. امام کاظم علیه السلام هنوز مراجعت نفرموده بود و آنها امکان توقف نداشتند، از این رو حضرت معصومه سلام الله علیها پاسخ آن پرسش‍ها را نوشتند و به آنها دادند.

وی افزود: آنها با مسرت فراوان از مدینه منوره خارج شدند، در بیرون مدینه با امام کاظم علیه السلام مصادف‍شدند و داستان خود را برای آن حضرت شرح دادند. هنگامی که امام پرسش‍های آنان و پاسخ‍های حضرت معصومه سلام الله علیها را ملاحظه کردند، سه بار فرمودند: «فداها ابوها» پدرش به قربانش باد. با توجه به این که‍حضرت معصومه سلام الله علیها به هنگام دستگیری پدر بزرگوارش خردسال بود، این داستان از مقام بسیار والا و دانش بسیار

گسترده آن حضرت‏ در زمان کودکی حکایت می‏کند.

این کارشناس دینی ادامه داد: امام رضا علیه السلام فرمود: کسی که معصومه را زیارت کند پاداش او بهشت است. همچنین فرمود: هرکس معصومه را در قم زیارت کند، مانند کسی است که مرا زیارت کرده است و امام جواد علیه السلام فرموده است: کسی که عمه ام را در قم زیارت کند پاداش او بهشت است. درباره این فرمایشات باید اندیشید. یک انسان، تا چه اندازه باید محبوب خداوند باشد که چنین مطالب و فضایی درباره&wnj;اش می&wnj;گویند. آنهم نه یک انسان عادی، بلکه امام معصوم این سخنان را بگوید.

ادب علما و بزرگان دین در مورد حضرت معصومه(س)

حجت الاسلام واحد جوان در مورد ادب علما و بزرگان دین در مورد حضرت معصومه(س) گفت: آیت&wnj;الله حسن رضانی می&wnj;گفت: چندین سال قبل در دانشگاه قم برای تجلیل از مقام حضرت فاطمه معصومه سلام الله علیها گردهمایی تشکیل دادند و از من خواستند که واسطه شوم و حضرت استاد علامه حسن زاده آملی را برای این مجمع دعوت کنم. معمولاً حضرت استاد به خاطر کسالت و اشتغالات فراوانشان این دعوت&wnj;ها را قبول نمی&wnj;کردند، اما وقتی موضوع گردهمایی را مطرح کردم با کمال صفا و صمیمیت و تمام وجود قبول کردند.

وی ادامه داد: حتی با مسئولین آنجا تماسی نگرفتیم که وسیله&wnj;ای برای حضور استاد در مراسم بفرستند. خود ایشان به محل جلسه تشریف آوردند و به محض حضور در مجلس، جلسه منقلب شد و قرار نبود ایشان سخنی بگویند، اما به راحتی پذیرفتند که سخن بگویند و جمله&wnj;ای که با تمام وجود فرمودند و ابراز کردند و همه را منقلب کرد این بود که اگر برای من ممکن بود برای تجلیل از شخصیتی مانند فاطمه معصومه سلام الله علیها این مسیر را از خانه تا اینجا پیاده و با پای برهنه می&wnj;آمدم!

مهمترین ویژگی حضرت معصومه(س)

وی در مورد مهمترین ویژگی حضرت معصومه(س) گفت: ایشان ویژگی&wnj;های مهمی دارند. از اولیاء خدا هستند. شفیع امت هستند. معصومه اند. معرفت بسیار بالایی دارند. کریمه هستند. واسطه فیض خداوند به مردم هستند. در راستای دفاع از ولایت و اثبات حقانیت اهل بیت علیهم السلام یکی از مهمترین راویان حدیث غدیر خم و حدیث منزلت (با علی انت منی بمنزلة هارون من موسی الا انه لا نبی بعدی) هستند.

وی ادامه داد: ایشان این دو حدیث مهم را از فاطمه دختر امام صادق و او از فاطمه دختر امام باقر و او از فاطمه دختر امام سجاد و او از فاطمه دختر امام حسین و او از ام کلثوم دختر حضرت فاطمه زهرا علیهم و علیهن&wnj;السلام روایت می&wnj;کند. این سلسله سند در مجموع روایت&wnj;های حدیث غدیر به روایت«فاطم» مشهور است.

واحد جوان در پایان اظهار کرد: حضرت معصومه سلام الله علیها در راستای دفاع از ولایت حضرت رضا علیه السلام و به امر ایشان، همراه کاروان از مدینه به سوی خراسان حرکت کرد و در نهایت در همین راه به شهادت رسید و درس بزرگ آن حضرت بر شیعیان این بود که همیشه یار و یاور ولایت و ولی خود باشید. ایشان نیز مانند حضرت زینب سلام الله علیها و مادر بزرگوارشان حضرت فاطمه زهرا سلام الله علیها بهترین یاور امام زمان خویش بودند. خداوند این بانوی کریمه را شفیع همه ما قرار دهد.